

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST

www.esfcr.cz

Projekt Plánování sociálních služeb ve Zlíně je financován z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR, registrační číslo CZ.1.04/3.1.03/65.00041

Zápis z 9. jednání pracovní skupiny č. 4 Osoby ohrožené sociálním vyloučením

Datum: 6. 3. 2012 ve 12:30 hod

Místo: zasedací místnost č. 424, detašované pracoviště tř. T. Bati 3792 Zlín

Přítomni: Mgr. Pavlína Zubíčková, Mgr. Josef Zdražil, dále viz. prezenční listina

Proběhla diskuse nad prioritami, opatřeními, popisem jednotlivých opatření.

Představení zástupkyně organizace Rozkoš bez rizika paní Janírkové Moniky. Služba je zaměřena na terénní práci s ženami, které působí v sexbyznysu a osoby působící v prostituční sféře.

Mgr. J. Hasoňová – původně Poradna pro manželství, rodinu a mezilidské vztahy je přejmenována na Centrum poradenství pro rodinné a partnerské vztahy s krajskou působností. Intervenční centrum je jeho součástí.

O.s. Pod křídly – velký zájem o zařízení, dvě volná místa. Spolupráce s firmou PROFIMA - rekvalifikace pro uživatele. Po ukončení rekvalifikace poté zajištěna práce na 0,5 roku.

P. Mareček – TK GRUNT zajišťují i obecně prospěšné práce.

Ing. J. Pobořilová – vedoucí OSV Zlín – Kulatý stůl (9/2012) a vánoční koncert (12/2012) pro organizace pracující s nepřízpusobivými osobami a osobami ohroženými sociálním vyloučením.

OS ČČK – pochvala za pomoc lidem bez domova v období velkých mrazů – rozšíření otevírací doby „Sed'árny“ přes týden i o víkendy a Denního centra. Od března návrat otevíracích dob u zařízení, která jedou ve starém režimu. Otevřen šatník v budově Alternativa – vždy v pondělí 14:00 - 15:00 hod. Spory se sousedy – žádost o rozšíření činnosti.

Účast studentky kombinované formy na PS – Ivety Holbíkové.

Mgr. T. Bernatík – informoval o situaci na ZK – nastavování parametrů sociálních služeb. Dále informoval o situaci ve službě Azylový dům Samaritán a Noclehárna Samaritán, kdy bojují o každého uživatele služby. Problém je nedostatek financí a tlak na obsazenost ze strany ZK. Jsou rozvolňována pravidla na úkor sociální práce.

Další setkání proběhne dne **3. 4. 2012 ve 13:00 hod** v budově detašovaného pracoviště OSV MMZ, tř. T. Bati 3792, Zlín, zasedací místnost č. 424.

19. 4. 2012 – od 15:00 hod Veřejné setkání – připomínky občanů Zlína k Plánu SSL v obřadní síni na nám. Míru.

9. 5. 2012 další setkání pracovní skupiny od **13:00 hod**.

Zkratky:

SSL – sociální služby

ZK – Zlínský kraj

ČČK – Český červený kříž

Vyhotovil: Mgr. Tomáš Bernatík

Priorita: Chybí zařízení pro nemocné staré alkoholiky bez příjmu

Cíl: Zřízení zařízení s kapacitou 30 míst pro osoby z cílové skupiny.

Opatření:

- 1.1 Zajistit vhodné prostory pro toto zařízení
- 1.2 Vytvořit kvalitní ekonomickou analýzu provozu tohoto zařízení
- 1.3 Zajistit provozovatele zařízení
- 1.4 Zajistit provozovatele terénní sociální služby a spolupráci se zdravotnickým zařízením

Popis situace: Dlouhodobě se poskytovatelé sociálních služeb pro lidi bez domova a pracovníci Odboru sociálních věcí potýkají s problémem lidí bez domova s důchody (ať už starobními nebo invalidními). Tito lidé mají potíže se zdravotním stavem a mají velký sociální handicap k tomu, aby byli schopni návratu zpět k životu běžné společnosti. Navíc mají nízký příjem (např. nízkou výměru starobního důchodu) a diagnózu alkoholik, čímž jsou neumístitelní v domovech pro seniory. Tito lidé využívají služeb azylových domů či nocleháren. Zde ovšem nemohou být dlouhodobě.

Jako ideální se jeví vytvoření Domova se zvláštním režimem pro tuto cílovou skupinu. Těchto zařízení je ve Zlínském kraji nedostatek a v okolí Zlína absentují. Provoz zařízení tohoto typu je ovšem velmi nákladnou záležitostí.

Jako reálný cíl se jeví vytvořit pobytové zařízení, které by bylo zaměřeno především na udržení a neprohlubování jejich sociální situace. Toto zařízení by mělo být mimo režim sociálních služeb. Mělo by splňovat tyto podmínky: střecha nad hlavou, teplo, dozor, bezbariérovost, dobrá dostupnost, minimum pravidel, maximální samofinancování - tzv. „obecní chudobinec“. Do tohoto zařízení by docházela terénní služba, která by ubytovaným pomáhala s obstaráním základních záležitostí. Důležitá je pak úzká spolupráce se zdravotnickým zařízením tak, aby se podařilo včas diagnostikovat zdravotní obtíže ubytovaných (tzn. buď bývalý zdravotník jako součást personálu nebo by docházel profesionál např. 1x týdně do zařízení).

Priorita reaguje na slabé stránky:

- Chybí zařízení pro fakticky invalidní, kteří jsou bez prostředků, ale bez nároku na výplatu důchodů.
- Cílové skupiny zařízení jsou příliš vymezeny a stává se, že nevíme, kam klienta zařadit, spadá do cílových skupin více zařízení, ale žádné není úplně vhodné.
- Nedostatek rezidenčních kapacit pro občany soc. nepřízpůsobivé po jejich zestárnutí – ze SPRSS 2008 – 2012.

Priorita: *Bydlení pro „nepřizpůsobivé“ ženy*

Cíl: Vytvoření 5 lůžek pro ženy bez domova

Opatření:

- 1.1 Zajistit provozovatele sociální služby pro ženy bez domova – azylového domu, případně noclehárny
- 1.2 Zajistit prostory, ve kterých by byla služba provozována

Popis situace:

Problém bezdomovectví žen je dlouhodobě neřešený na území celého Zlínského kraje. Částečně tento problém řeší zařízení Azylové bydlení Cusanus (dříve Sociální poradna s azylovým bydlením) Charity Uherské Hradiště. Dále pak některé AD pro matky s dětmi výjimečně přijmou bezdětné ženy bez domova v krizové situaci na několik dnů.

Fenomén žen bez domova je navíc velmi komplikovaný. Ženy na ulici jsou často silně závislé na alkoholu, mají potíže s pravidly, mají přítele, od nichž nechtějí odházet. Bezdomovectví žen má ovšem i další rozměry – jako jsou např. bezdětné ženy, na kterých je pácháno domácí násilí; ženy, které z důvodů dluhů přijdou o střechu nad hlavou, mají potíže s alkoholem, přichází z PL či VTOS. Je potřeba vytvořit služby typu AD či noclehárny pro ženy bez domova, kde by ženy měly možnost přenocovat, měli hygienické zázemí, mohly si připravit stravu, dostat základní sociální poradenství, stabilizovat se a hledat alternativy, jak dále.

V současné době probíhá diskuse mezi zástupci města Zlín a organizací ČČK, pobočka Zlín. Je zvažována alternativa přístavby stavebních buněk na ul. Hornomlýnská u Centra sociálních služeb ČČK.

Tato priorita se shoduje i s prioritou Zlínského kraje, který vnímá nepřítomnost zařízení pro ženy bez domova jak velký problém. Nicméně stále čeká na poskytovatele, který by chtěl tuto službu provozovat. Velkým problémem je vysoká nákladovost a nízká efektivita vzhledem k případné nízké kapacitě zařízení. Jednou z možností, jak provozovat tuto službu efektivně z pohledu nákladů, se jeví vybudovat službu v těsném sousedství se stávajícími službami pro muže bez domova z důvodu rozložení nákladů na více služeb.

Priorita reaguje na slabé stránky:

- Chybí pomoc pro těhotné ženy se závislostí
- Bydlení pro nepřizpůsobivé ženy – přetrvává ze SRPSS 2008 - 2012

Priorita: *Chybí aktivizační a motivační programy*

Cíl: VYTVOŘENÍ AKTIVIZAČNÍCH A MOTIVAČNÍCH PROGRAMŮ PRO DLOUHODOBĚ NEZAMĚSTNANÉ

Opatření:

- 1.1 Zjistit potřeby a poptávku po aktivizačních a motivačních programech pro dlouhodobě nezaměstnané
- 1.2 Zajistit provozovatele aktivizačních a motivačních programů pro dlouhodobě nezaměstnané
- 1.3 Zajistit veřejnou službu pro dlouhodobě nezaměstnané v počtu 50 lidí měsíčně

Popis situace:

Lidé, kteří jsou dlouhodobě nezaměstnaní, ztrácí pracovní návyky a často i kontakt se společenským prostředím. Nezřídka se stává, že jsou lidé nezaměstnaní i více jak 10 let. Je zapotřebí pro ně vytvořit vhodný systém aktivizačních a motivačních programů tak, aby si obnovovali a upevňovali kompetence potřebné pro případný návrat na trh práce.

Jedná se o aktivity mimo soc. služby. Je otázkou, zda by tento problém neměl řešit ÚP? Velkým problémem je absence pracovních návyků – lidé nejsou zvyklí ráno vstát a jít do práce. V rámci této priority je nutno navázat užší spolupráci s ÚP ve Zlíně. Zaleží také na tom, do jaké míry bude fungovat veřejná služba v podobě, která je platná od 1.1.2012.

Priorita reaguje na slabé stránky:

- Nejsou programy pro využití volného času pro dlouhodobě nezaměstnané – ze SPRSS 2008-2012
- Chybí aktivizačně motivační programy – ze SPRSS 2008-2012

Priorita: Vysoký počet předlužených osob

Cíl: Zvýšit kapacitu služby Dluhového poradenství o 2 úvazky

Opatření:

1.1 Rozšířit kapacity odborného sociálního poradenství, které je zaměřeno na dluhy

Popis situace:

Problém dluhů je celospolečenským problémem, který jde napříč všemi vrstvami bez rozdílu příjmu. Finanční gramotnost ve společnosti je nízká. Dluhy ohrožují také rodiče předlužených dětí a opačně.

Odborné sociální poradenství zaměřené na dluhy ve Zlíně funguje, po službě je poptávka převyšující nabídku. Je zapotřebí rozšířit kapacitu služby o další dva pracovníky tak, aby služba byla schopna uspokojit poptávku.

Charakteristické je, že klienti přicházejí až ve chvíli, kdy je na ně uvalena exekuce, tudíž práce na oddlužení je dlouhodobá a komplikovaná. Velkým problémem je, že předlužení nechtějí legálně pracovat. Dalším problémem je malá disciplína klientů, kteří často nedochází na plánované schůzky – tak jak se v minulosti stavěli ke svým pohledávkám, tak se staví i k řešení své dluhové situace.

Dále se musí více pracovat na osvětě, která ve společnosti chybí. Velkým problémem je komplikovanost smluvních vztahů a podmínek, za kterých jsou tyto smlouvy uzavírány. Často se jedná o lichvu, která je zákonně tolerovaná. Na finanční gramotnosti za přispění praktických zkušeností by se mělo pracovat už od MŠ, ZŠ.

Priorita reaguje na slabé stránky:

- Vysoký počet předlužených osob

Priorita: *Nedostatek následné péče pro lidi závislé na alkoholových a nealkoholových drogách*

Cíl: Vytvořit službu následné péče ambulantní formou na 2,0 úvazku (1 soc. pracovník a 1 terapeut)

Opatření:

1.1 Zajistit poskytovatele služby/eb

1.2 Získat finance na provoz

1.3 Zajistit prostory tak, aby nedocházelo ke křížení uživatelů jiných typů zařízení pro cílové skupiny.

Popis situace:

K práci s lidmi závislými na alkoholu a nealkoholových drogách se nepřístupuje komplexně. Zásadně chybí následná péče pro tyto lidi. Ta je důležitá pro návrat uživatele k normálnímu životu, navázání vazeb s okolím. Služba by měla být zaměřená na podporu při hledání zaměstnání, řešení dluhů, využívání volného času, začlenění do společnosti. Součástí by měla být psychoterapie zaměřená na prevenci relapsu – udržení abstinence. Nejblíže je rezidenční služba v Olomouci ve formě chráněného bydlení se strukturovaným programem zaměřeným na návrat do společnosti.

Je zapotřebí podpořit ambulantní síť služeb i pro lidi závislé na alkoholu a gamblingu. Tyto služby chybí, poskytuje jen Modrý kříž v ČR mimo okres Zlín.

Je zapotřebí vytvořit ambulantní službu, která není příliš nákladná pro lidi závislé na alkoholu, nealkoholových drogách a gamblery.

Jedna z možností je vytvořit službu pro movité uživatele, kteří si to budou platit sami, případně jim to budou platit rodiče. Pro nemovité zájemce ovšem žádná alternativa mimo rámec sociálních služeb není.

Priorita reaguje na slabé stránky:

- Absence návazných služeb – dlouhé čekací doby na ambulantní léčbu, doléčování absentuje pro závislé na nealkoholových drogách
- Nedostatek následné péče a dlouhé čekací lhůty na ambulantní léčbu, neexistence doléčovacích zařízení pro uživatele z ONYX